

Bud'te těmi, kdo činí slovo...

Texty na tento týden

Jk 1,22–27

Základní verš

„Podle slova však také jednejte, nebud'te jen posluchači – to byste klamali sami sebe!“ (Jk 1,22)

V září 1860 pozoroval britský následník trůnu, stojící v davu diváků, jak slavný francouzský provazochodec Jean-François Gravelet, známější spíše jako „Blondin“, se svým asistentem na zádech přešel na visutém laně Niagarské vodopády. Pak se obrátil na prince s tím, že jej také přenese. Přestože princ slyšel o jeho schopnostech a na vlastní oči se o nich mohl přesvědčit, nebyl připraven na to, aby se svěřil do Blondinových rukou.

Stejný princip platí i ve vztahu s Bohem – nestačí jen slyšet a vidět. Můžeme být rozumově přesvědčeni o Boží existenci, pravdivosti evangelia i druhém příchodu. Můžeme dokonce na sobě pozorovat účinky Boží lásky a péče. Přes to všechno nemusíme být připraveni na to, abychom se plně vložili do jeho rukou – což by se pak projevilo i v našem praktickém životě. A právě to zdůrazňuje Jakub, když píše, že je důležité nejen Božímu slovu naslouchat, ale také podle něj jednat (Jk 1,22).

Jednejme!

Bud'te však těmi, kdo slovo činí, nebud'te pouze posluchači, kteří klamou sami sebe.
(Jk 1,22; ČSP)

Osobní studium

Jakub v tomto verši kombinuje slova „být“ („Bud'te však těmi...“) a „činit“ („...kdo slovo činí“). Neodděluje je navzájem od sebe ani nepřikládá jednomu větší váhu než druhému. Někým „být“ a něco „činit“ to jsou dvě strany téže mince, nejdou od sebe oddělit. My máme také jednat. Navíc přítomný čas řeckého slovesa poukazuje na trvalou poslušnost, která se od nás očekává nyní, ne až v nějaké nejisté budoucnosti.

Z toho vyplývá, že jsme se stali Božími dětmi – a proto děláme to, co nám Bůh přikazuje. To je zcela něco jiného než pouhé „dodržování pravidel“, jak tomu bylo u bohatého mládence.

Jaké ponaučení si můžeme vzít z příkladů uvedených v L 6,27–38?

„Milujte své nepřátele“; „Každému, kdo tě prosí, dávej“; „Bud'te milosrdní, jako je milosrdný váš Otec“ (verše 27.30.36). Je možné splnit tyto příkazy? V naší síle to skutečně není možné. Taková láska není pro nás hříšné lidi přirozená. Proto Ježíš pokračuje příběhem o dvou různých druzích stromů a ovoci, které nesou (L 6,43–45). Pavel v listu Galatským staví do protikladu lidské skutky (Ga 5,19–21) s ovocem Božího Ducha (Ga 5,22.23). Jinak řečeno – čím více se zaměříme na své jednání, tím se stáváme horšími; pokud se ale necháme vést Duchem svatým, budeme přinášet ovoce lásky a poslušnosti.

Aplikace

Vzpomeň si, kdy jsi dělal něco jen proto, že to někdo po tobě vyžadoval nebo šlo o příkaz, kterému ses musel podrobit. Dej tuto událost do protikladu s něčím, co jsi naopak dělal, protože v tobě přebývá Kristus. Jak můžeš na základě srovnání těchto dvou příkladů pochopit hlavní myšlenku dnešní lekce?

Poznání nepřítelů

²³Vždyť kdo slovo jen slyší a nejedná podle něho, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svůj vzhled; ²⁴podívá se na sebe, odejde a hned zapomene, jak vypadá. (Jk 1,23.24)

Osobní studium

Kdysi o svém nepříteli kdosi prohlásil: „Vidím ho denně při holení.“ Totéž říká i Jakub: našimi největšími nepřáteli jsme my sami. Spasení začíná poznáním toho, jací doopravdy jsme, ne jakými bychom chtěli být.

O kom se píše v Jk 1,23.24 a jaký je jeho problém?

Na tom, abychom vypadali co nejlépe, není nic špatného; proto mnoho lidí vynakládá nemalé prostředky na to, aby vylepšili svůj zevnějšek. Musíme se však ujistit, že se neklameme. Jakub píše, že se máme pořádně prohlédnout, bez ohledu na to, jestli se nám to, co vidíme, líbí nebo ne.

Jak lidé v Mt 19,16–22 a 26,33–35.69–75 porovnali svůj obraz se skutečností? V čem se lišila jejich reakce na slova, které o nich pronesl Ježíš?

Bohatý mládenec si myslel, že dodržuje Desatero. Najednou však stál tváří v tvář dvěma způsobům dodržování zákona: jednomu, který si vůbec neuvědomoval, a druhému, jenž byl více než pouhým dodržováním zákona a pravidel (Ř 7,7).

Petr měl o sobě podobně zkreslené představy jako bohatý mládenec. Sebejistě prohlašoval, že kdyby ostatní klopýtli, on zůstane stát – i kdyby jej to mělo stát život. Přitom si ani neuvědomil, jak pevně jej sevřel hřích. Oba si nalhávali, jak na tom po duchovní stránce jsou. Petr se nakonec obrátil. Pokud víme, u bohatého mládence tomu tak nebylo.

Aplikace

Vždycky bývá jednodušší vidět chyby na druhých lidech než na sobě. Podívej se však na sebe pozorně. Co ti tento pohled říká o tom, že potřebuješ Spasitele?

Zákon svobody

Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, takže není zapomnětlivý posluchač, nýbrž také jedná, ten bude blahoslavený pro své skutky. (Jk 1,25)

Osobní studium

Co nám říká verš v Jk 1,25 o úloze zákona?

Jakub cituje žalm, když říká, že Boží zákon je „dokonalý“ (Ž 19,8) a je cestou svobody (Ž 119,45). Avšak zákon, tak jak ho interpretuje Jakub, nás nemůže ani spasit, ani očistit. Představuje nám Boží ideál, ale nemůže sám o sobě způsobit, abychom tento ideál následovali. Když budeme sledovat sebelepší výkon světového atleta, neznamená to, že zvládneme totéž. K tomu, abychom tento ideál mohli následovat, potřebujeme ve svém životě Kristovu moc.

Jaký je podle Ř 8,2,4 a 2K 3,17.18 rozdíl mezi zákonem jako nástrojem smrti a ukazatelem cesty svobody a života?

I Pavel potvrzuje, že „před Bohem nejsou spravedliví ti, kdo zákon slyší; ospravedlnění budou, kdo zákon svými činy plní“ (Ř 2,13). Podle jeho slov se z nás mohou stát „činitelé“ Božího slova pouze tehdy, když Duch svatý zapíše zákon do našeho srdce. Jedině když jej budeme ze srdce zachovávat, stane se pro nás zákonem svobody.

Problém tedy není v zákoně, ale v nás. Zapomínáme na to, kdo ve skutečnosti jsme: hříšníci, kteří neustále potřebují Spasitele. Bez Ježíše slyšíme pouze příkazy zákona. V Kristu se ale stáváme novými lidmi (2K 5,17), kteří v Ježíši získali svobodu (J 8,36). Slyšíme, jak k nám promlouvá jeho zákon: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás“ (J 15,12). V Kristu můžeme zakusit svobodu Božích synů a dcer, kteří jsou spaseni milostí a nechtějí sklouznout zpět do odsouzení a otroctví hříchu. V Kristu máme nejen odpuštěny hříchy, ale získáváme také nový život, v němž jsme schopni poslouchat zákon. Neděláme to však proto, abychom byli spaseni, ale kvůli svobodě, která přichází s vědomím, že jsme spaseni a nejsme zákonem odsouzeni.

Aplikace

Přemýšlej o tom, jak by to vypadalo, kdyby ses snažil se svou hříšnou přirozeností dodržovat zákon tak, abys na základě toho mohl být zachráněn. Jak by se v tomto případě zákon stal prostředníkem k otroctví? Jak nás Ježíš osvobozuje z tohoto otroctví a současně s tím přikazuje dodržovat zákon?

Užitečná, nebo marná zbožnost?

26Domnívá-li se kdo, že je zbožný, a přitom nedrží na uzdě svůj jazyk, klame tím sám sebe a jeho zbožnost je marná. 27Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa. (Jk 1,26.27)

Osobní studium

Přečti si text v Jk 1,26.27 a porovnej s Mt 25,35.36.40 a Ř 12,9–18. Jak bys na základě těchto textů definoval pravé křesťanství?

Ježíš, Pavel i Jakub se shodují na důrazu, že tím nejdůležitějším je být užitečným křesťanem. Láskou k „nepatrným bratřím“, tím, že si uděláme čas na návštěvu lidí na okraji společnosti, pohostinností – tím vším a ještě mnoha dalšími způsoby ukazujeme druhým Ježíšovu lásku a umožňujeme, aby skrze nás proudila dál.

„Nejsilnějším argumentem ve prospěch evangelia je milý a laskavý křesťan.“ (MH 470; ŽNP 253)

Ellen Whiteová dále vysvětluje: „Žít takovým životem a mít takový vliv na druhé, to stojí na každém kroku úsilí, obětavost a kázeň.“ K tomu nedochází ani přirozeně, ani automaticky. Pokud naše náboženství stojí pouze na souhlase s věroučnými články a naslouchání kázání, pak je zcela neužitečné.

Jakub popisuje zbožnost ve verších 26 a 27 jako „pravou a čistou“. Tato zbožnost je na křesťanovi na první pohled vidět.

Jednou z největších změn bude volba našich slov. Místo používání nemístných poznámek, drsného tónu a gest se staneme citlivějšími v komunikaci s ostatními lidmi. Budeme svůj jazyk držet na uzdě, takže mu nedovolíme, aby se rozběhl s prudkostí divokého koně.

Jakub se také zaměřuje na sirotky a vdovy – dvě skupiny potřebných ve společenství, kteří vyžadují naši lásku a péči. Ze světského pohledu nedává smysl směřovat prostředky k lidem, kteří nepřinášejí společnosti žádný užitek. Z Božího pohledu se však právě takto máme chovat k těm, které svět odmítl a odepsal. A na základě toho se ukáže, zda jsme skutečně pravými Kristovými následovníky – tím, že půjčíme peníze lidem, kteří nám je nebudou schopni vrátit, pozveme na oběd ty, kteří nám to nebudou moci oplatit, nebo žehnáme těm, kteří nám ubližují, a modlíme se za ně (L 6,35; 14,12–14; Mt 5,44). Podle Pavla „jsme stvořeni v Kristu k tomu, abychom konali dobré skutky“ (Ef 2,10).

Aplikace

Kolik času a energie věnuješ potřebným? Nakolik je skutečně „užitečná“ tvoje víra?

Jiní než svět

Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa. (Jk 1,27)

Osobní studium

Co podle vás znamená, že se křesťané mají „chránit před poskvrnou světa“ (Jk 1,27)? Jak to vypadá v praktickém životě?

Někteří lidé si myslí, že kdyby se vzdálili dostatečně daleko od světa, mohli by se vyhnout většině pokušení. I když na tom něco bude a rozhodně bychom se měli snažit vyhýbat se pokušením (zvláště takovým, se kterými neustále bojujeme), problémy a naše hříšné sklony nás budou provázet na jakékoliv místo. Hřích nesouvisí s tím, kde se právě nalézáme, i když i to hraje do jisté míry svoji roli, ale nakolik je zakotven v nás, v našich srdcích. Tam probíhá skutečný boj a my jej musíme podstoupit bez ohledu na to, kde se právě nalézáme.

Je zajímavé, že řešení problému s hříchem se projeví i navenek. Například po uklizení jednoho pokoje tím víc vynikne špína v ostatních místnostech. Podobně je to s duchovním životem: „Čím více se přiblížíme k Ježíši, tím více si začneme uvědomovat své vlastní nedostatky a chyby. Když začneme srovnávat sebe s dokonalým Ježíšem Kristem, vynikne naše sobectví a naše nedokonalost.“ (SC 64; CVP 76)

Ellen Whiteová v tomto citátu nepíše, že čím budeme blíž ke Kristu, tím budeme horší. Pokračuje: „Vědomí toho, co všechno potřebujeme, nás vede k Zachránci a k Bibli. Čím více se budeme zabývat jeho ušlechtilým charakterem, tím více se mu budeme podobat.“

Pravé náboženství vede člověka k „hladu a žízni“ po hlubší zkušenosti s Bohem (Mt 5,6). Ježíš trávil dostatečný čas o samotě se svým nebeským Otcem, aby poznal jeho vůli. Mimo tyto chvíle se před lidmi nikdy neuzavíral. Chodil mezi ně. Jeho „chléb“ naplňoval jejich potřeby, bořil bariéry předsudků a šířil dobrou zprávu o věčném životě (J 4,28–35).

Přestože Ježíš i první křesťané měli „duchovní stravu“ odlišnou od okolních nežidovských národů, nebránilo jim to ve sdílení víry s nimi. Odcházeli do všech stran a nesli evangelium, které zapustilo kořeny dokonce i tam, kde kvetla korupce a ohavnost, jak tomu bylo například v Římě.

Aplikace

Podívej se na svůj život. Srovnej ho s Kristovým příkladem. Co ti toto srovnání říká o tvém stavu? Brání ti něco, aby ses právě nyní zcela odevzdal Ježíši? Jak můžeš rozpoznat Boží vůli ve svém životě? Jak se tvůj vztah s Kristem projevuje v okolí, kde žiješ?

Podněty k zamyšlení

„Boží zákon je nejvyšší morální normou. Křesťan má Božím slovem měřit svá slova, práci i duchovní stav.“ (7BC 935)

„Jedině víra nám umožňuje, že se stáváme spoluúčastníky na Kristově milosti, která nás uschopňuje k poslušnosti zákona. Když byl Kristus v lidském těle, Bůh byl všude s ním. V jeho síle můžeme žít čistě a ušlechtilé – stejně jako náš Spasitel.“ (FC 69)

K tématu je možné přejít si kapitolu Jak prožít opravdovou změnu z knihy Cesta k vnitřnímu pokoji.

Otázky k rozhovoru

- 1. Jak již bylo řečeno, někteří lidé si myslí, že by bylo dobré, kdyby mohli odejít někam pryč z tohoto hříšného světa plného pokušení. Jak daleko bychom však museli jít, abychom byli oproštěni od všech pokušení? Bylo by to řešením hříchu? Jaké je jediné možné vypořádání se s hříchem a pokušením v podmínkách, v nichž žijeme?*
- 2. Policie měla vážné podezření, že se v jednom areálu scházejí zločinci a plánují své akce. Chtěla do něj umístit odposlouchávací zařízení. Tento areál však hlídal ostrý a nebezpečný pes. Policisté mu proto večer hodili přes plot několik kousků masa. To opakovali několik dní. Díky tomuto přístupu a vlídnému zacházení pes zkontroloval a policisté se mohli do objektu dostat a umístit v něm odposlouchávací zařízení. Co nám tento příběh říká o tom, že pokud nebudeme důslední, může to snížit naši ostražitost vůči pokušení a hříchu?*
- 3. Přemýšlejte společně o tom, v čem se liší ten, kdo žije podle Božího slova („muž činu“), od člověka, který pouze věří Božímu slovu. Jaký je mezi nimi rozdíl?*
- 4. Co si myslíte o lidech, kteří prohlašují, že díky Boží milosti nejsou pod zákonem? Co pod tím většinou chápou a jak byste jim na to odpověděli?*